

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του υποβληθέντος από τη Δ.Ε.Υ.Α προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α υπ' αριθμ. πρωτ. 2429/2-03-2018 ως εξής:

«Εάν επί των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α που στέλνονται για έλεγχο νομιμότητας, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1069/1980 «Επιχειρήσεις ύδρευσης-αποχέτευσης» ή οι διατάξεις του ν. 3852/2010 « Καλλικράτης.»»

Κατά τη γνώμη μου προσήκει η εξής απάντηση:

1.Αποφάσεις που αποστέλλονται για έλεγχο νομιμότητας

Σύμφωνα με το **άρθρο 102, παρ. 4 του Συντάγματος** το κράτος ασκεί στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, ο οποίος δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους.

Η διοικητική εποπτεία που ασκείται κατ' επιταγή του συνταγματικού νομοθέτη αποτελεί το νευραλγικό σημείο επαφής μεταξύ του Κράτους και των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Το είδος αυτό του ελέγχου δεν θα μπορούσε ποτέ να εκλείψει, διότι τότε θα υπήρχε αδιαφορία του Κράτους για την ενδεχόμενη παραβίαση των νόμων από την πλευρά των Δήμων και των Κοινοτήτων, γεγονός που δεν συνάδει με την έννοια του κράτους δικαίου. Η εποπτεία αυτή διακρίνεται σε:

- α) Εποπτεία επί των **πράξεων** των οργάνων των Δήμων και των Κοινοτήτων
- β) Εποπτεία επί των **προσώπων** που συγκροτούν τα όργανα των Δήμων και των Κοινοτήτων.

Αναφορικά με την εποπτεία επί αποφάσεων που λαμβάνει το Δ.Σ. μιας Δ.Ε.Υ.Α, το **άρθρο 20 του ν. 1069/1980**, προβλέπει ότι «1. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί έλεγχο νομιμότητας στις εξής αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου: α) Για την ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού

προγράμματος έργων, καθώς και για κάθε τροποποίησή τους. β) Για την αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων. γ) Για την επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα. δ) Για τη σύναψη δανείων. ε) Για τις μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες. 2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ελέγχει τον ισολογισμό, τον απολογισμό και την έκθεση πεπραγμένων και μπορεί να διατάξει τη διενέργεια έκτακτου διαχειριστικού και ταμειακού ελέγχου από ορκωτούς ελεγκτές».

Περαιτέρω, ο νεότερος **νόμος 3852/2010**, « Καλλικράτης», στο άρθρο **225, παρ.1, εδ.β** ορίζει ότι «...Επίσης αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, εκτός από τις αποφάσεις των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχουν την πλειοψηφία, που αφορούν: **α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων.**»

Με το άρθρ.10 παρ. 5 του **ν.4071/2012** προστέθηκε στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρ. 225 του Καλλικράτη διάταξη ως εξής: «Ειδικά, σε ό,τι αφορά τις Δ.Ε.Υ.Α., εκτός από τις παραπάνω αποφάσεις, αποστέλλονται επιπλέον προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις εκείνες που αφορούν: **α) την ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και κάθε τροποποίηση τους, β) την αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων, γ) την επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα και δ) τις μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες.**»

Εν τέλει, το άρθρ 225 παρ. 1, εδ.β' του ν. 3852/2010 αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 7 του ν. 4257/2014 ως εξής: «Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δ.Ε.Υ.Α. και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων.»

Επομένως, οι κατηγορίες των αποφάσεων του Δ.Σ μιας Δ.Ε.Υ.Α που αποστέλλονται για έλεγχο νομιμότητας αφορούν:

α) εκποίηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων και ακίνητων κτημάτων

β) λήψη δανείων

γ) ψήφιση προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων

δ) επιβάρυνση ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα

ε) μελέτες, έργα, προμήθειες

Οι ως άνω κατηγορίες αποφάσεων που λαμβάνει το Δ.Σ. μίας Δ.Ε.Υ.Α. αποστέλλονται για έλεγχο νομιμότητας. Η περιγραφή είναι δε **περιοριστική** και το Δ.Σ. υποχρεούται να αποστείλει μόνον τις ως άνω αποφάσεις για έλεγχο.

2. Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας

Σύμφωνα με το άρθρ. 7 παρ. 2 του ν. 4257/2014, που αντικατέστησε το άρθρ. 226 παρ. 1 του ν. 3852/2010, αναφορικά με τον αυτεπάγγελο

έλεγχο νομιμότητας των ως άνω αποφάσεων ορίζεται πλέον ότι « ... Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί **αυτεπαγγέλτως** να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δ.Ε.Υ.Α. και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α., καθώς και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, **μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών** αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί...».

Συμπερασματικά,

Προς απάντηση του ερωτήματός σας, **εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις του άρθρ. 225 του Καλλικράτη, ν. 3852/2010, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, με την αντικατάσταση του αρθρ. 7 του ν. 4257/2014 και την προσθήκη του άρθρ. 10 παρ. 5 του ν.4071/2012 ως νεώτερες του άρθρ. 20 του ν. 1069/1980 περί Επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης, και ταυτόχρονα ειδικές καθότι αναφέρονται ρητά και σαφώς κατά τρόπο ειδικό στις Δ.Ε.Υ.Α και όχι στους Ο.Τ.Α εν γένει.** Ο έλεγχος δε των αποφάσεων αυτών και η τυχόν ακύρωσή τους από τον Ελεγκτή Νομιμότητας μπορεί να γίνει **αυτεπαγγέλτως**.

Αθήνα, 4/04/2018

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης